

The image features a grid of white plus signs overlaid on a photograph of a rural scene. The scene includes a building with a corrugated metal roof, a fenced area with a metal frame, and another building with a red-tiled roof in the background. The sky is blue with some clouds. The logo is positioned in the top right corner.

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan flora en fauna

Hogewaldseweg 15 te Groesbeek

www.starobv.nl

Quickscan flora en fauna

Hogewaldseweg 15 te Groesbeek

Juli 2022

Rapportnummer: P20220205
In opdracht van: Pouderoyen Tonnaer

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
info@starobv.nl
www.starobv.nl

Veldonderzoek: I. Lustenhouwer
Auteur: M.A. den Otter
Collegiale toets: E.J.F. Claassen

Onderzoek van Staro Natuur en Buitengebied voldoet aan de eisen die het bevoegd gezag stelt. Staro Natuur en Buitengebied is lid van het Netwerk Groene Bureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte. Het Netwerk heeft een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbende een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk. Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd, conform de geldende wet- en regelgeving ten aanzien van flora en fauna. Desondanks zal nooit een 100% volledig beeld van de aanwezige flora en fauna gegeven kunnen worden. Natuur is dynamisch, situaties kunnen veranderen.

© Staro Natuur en Buitengebied, Gemert. Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitzonderingen door de wet gesteld, mag zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbenden niets uit dit document worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, digitale reproductie of anderszins.

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doel	4
1.3	Geldigheid onderzoek.....	5
1.4	Leeswijzer	5
2	Plangebied	6
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	6
2.2	Voorgenomen plannen	8
3	Methode	10
4	Natuurwaarden	11
4.1	Beschermde gebieden.....	11
4.1.1	Natura 2000	11
4.1.2	Natuurnetwerk Nederland	13
4.1.3	Houtopstanden.....	14
4.2	Beschermde soorten	14
4.2.1	Flora	14
4.2.2	Vlinders	15
4.2.3	Libellen.....	16
4.2.4	Kevers en weekdieren	16
4.2.5	Vissen	16
4.2.6	Amfibieën	17
4.2.7	Reptielen	17
4.2.8	Vogels	18
4.2.9	Vleermuizen	19
4.2.10	Overige zoogdieren.....	20
5	Samenvatting	22
5.1	Beschermde gebieden.....	22
5.2	Beschermde soorten	22
5.3	Conclusie	24
5.4	Maatregelen en nader onderzoek	25
5.5	Ontheffing Wet natuurbescherming.....	25
6	Geraadpleegde bronnen	27
	Bijlagen	28
Bijlage 1	Wet- en regelgeving	28

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer is voornemens op het perceel aan de Hogewaldseweg 15 te Groesbeek de agrarische bebouwing te slopen en de bestemming van het woonhuis te veranderen van 'bedrijfswoning' naar 'wonen'. Op het perceel wordt een nieuwe woning gebouwd en de oprit met parkeerplaatsen wordt uitgebreid. Veel van de huidige beplanting blijft behouden, enkele bomen worden gekapt en er worden bomen, hagen en struweel aangeplant. Ten behoeve van de planologische procedure is het noodzakelijk een quickscan flora en fauna uit te voeren om inzicht te krijgen in de aanwezigheid van beschermde natuurwaarden en de mogelijke effecten van de voorgenomen plannen hierop.

1.2 Doel

Het doel van onderliggend onderzoek is een beoordeling of door uitvoering van voorgenomen plannen negatieve effecten ontstaan op beschermde soorten, gebieden en houtopstanden die strijdig zijn met de Wet natuurbescherming op basis van een globale inventarisatie. Indien mogelijk negatieve effecten ontstaan op beschermde soorten, gebieden en houtopstanden dienen nadere stappen genomen te worden, zoals mitigerende maatregelen, vervolgonderzoek en/of een ontheffing verkrijgen.

Soortbescherming, gebiedsbescherming en beschermde houtopstanden vallen sinds 1 januari 2017 onder de Wet natuurbescherming (Wnb). Daarnaast is provinciale gebiedsbescherming vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek stelt de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming vast en op welke wijze rekening gehouden dient te worden met de algemene zorgplicht (zie kader). Tevens beoordelen we op welke wijze en in welke mate de voorgenomen plannen invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van de resultaten kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen dienen te worden en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen plannen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden en houtopstanden.

Algemene zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving, Natura 2000- gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor beschermde natuurwaarden. Dit betekent dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door handelen of nalaten van handelen nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:

- + dergelijke handelingen achterwege laat
- + de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen (indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd)
- + deze gevolgen zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt (voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen).

1.3 Geldigheid onderzoek

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen, waarbij het basisbeginsel van goed onderzoek bestaat uit beschikbare data (NDFF) en literatuur (verspreidingsatlassen), het uitvoeren van een quickscan binnen invloedsfeer van de handeling. De resultaten verkregen uit onderliggende quickscan vormen geen volledige inventarisatie.

De bevoegde gezagen (provincies) hanteren de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten: “Onderzoeksgegevens mogen maximaal drie jaar oud zijn voor soorten benoemd in de Habitatrichtlijn, bijlage IV (inclusief Verdrag van Bern, Bijlage I en II) of vijf jaar (voor nationaal beschermde soorten) in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn.”.

Dit rapport gaat in op de effecten van de voorgenomen plannen zoals beschreven in hoofdstuk 2.2. Wijzigingen of aanpassingen in de voorgenomen plannen kunnen leiden tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten en gebieden.

1.4 Leeswijzer

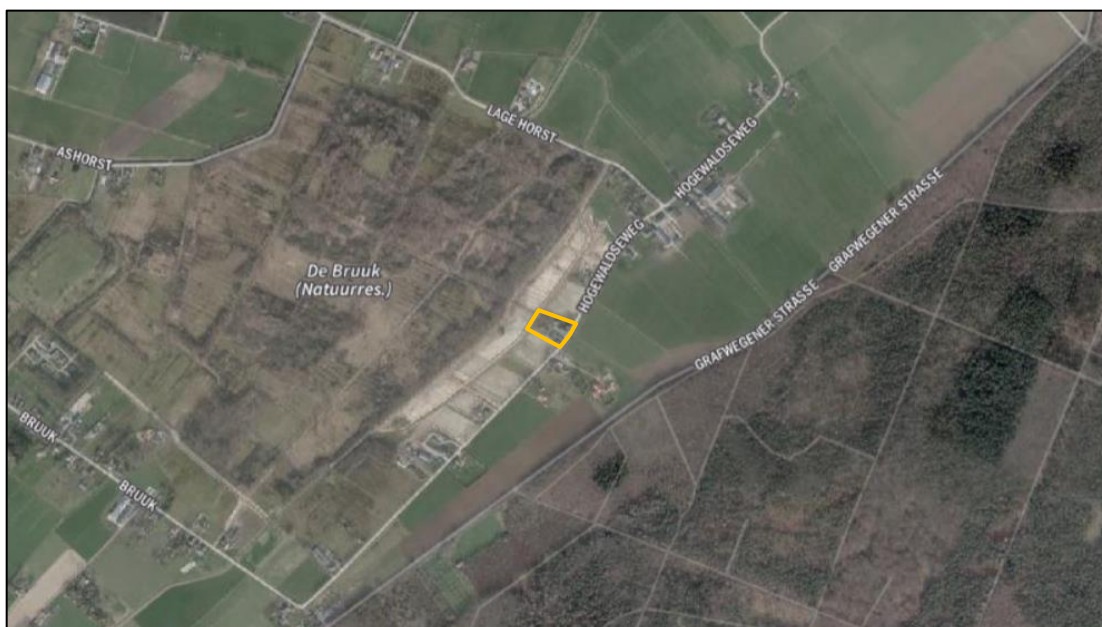
In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen plannen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten, gebieden en houtopstanden en de effecten van de voorgenomen plannen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies, adviezen en vervolgstappen uiteengezet.

2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied ligt aan de Hogewaldseweg 15 ten zuidoosten van de bebouwde kom van Groesbeek. Het plangebied ligt dicht aan de Duitse grens en direct naast het natuurgebied de Bruuk. Het plangebied heeft een oppervlakte van circa 3700 m² en bestaat uit een woonhuis, zes stallen/schuren, verharding, bomen en struiken, gazon, tuinbeplanting en ruigte/kruidenvegetatie. De stallen/schuren zijn leegstaand en hebben asbest verwerkt in de daken. De daken waren in dusdanig slechte staat dat het niet veilig was de gebouwen van binnen te bekijken. De stallen/schuren hebben enkelsteens muren (dus geen spouwmuur). In de daken, muren en ramen/vensters zitten kieren en openingen. Het woonhuis blijft behouden.

De ligging van het plangebied in de ruimere omgeving is weergegeven in figuur 1. De globale begrenzing van het plangebied is weergegeven in figuur 2. Foto's 1 tot en met 8 geven een impressie van het plangebied.

Figuur 1. Ligging plangebied (geel omlijnd) (bron: PDOK Viewer)

Figuur 2. Globale begrenzing plangebied (geel omlijnd) en stallen/schuren genummerd (bron: PDOK Viewer)

Foto 1. Woonhuis

Foto 2. Fruitgaard

Foto 3. Stal/schuur 1

Foto 4. Stal/schuur 2

Foto 5. Stal/schuur 3

Foto 6. Stal/schuur 4

Foto 7. Stal/schuur 5

Foto 8. Stal/schuur 6

2.2 Voorgenomen plannen

De initiatiefnemer is voornemens de agrarische bebouwing op het perceel aan Hogewaldseweg 15 te Groesbeek te slopen. De voorgenomen plannen zijn weergegeven in figuur 3. De bestemming van het woonhuis wordt veranderd van 'bedrijfswoning' naar 'wonen'. Op het perceel wordt een nieuwe woning gebouwd en de oprit met parkeerplaatsen wordt uitgebreid. Veel van de huidige beplanting blijft behouden, enkele bomen worden gekapt en er worden bomen, hagen en struweel aangeplant.

Figuur 3. Voorgenomen plannen Hogewaldseweg 15 te Groesbeek (bron: Pouderoyen Tonnaer)

3 Methode

Voor een quickscan wordt een literatuuronderzoek gedaan, en wordt een veldbezoek uitgevoerd. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

Literatuuronderzoek

In het kader van deze quickscan heeft een literatuuronderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natura 2000-gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden), het Natuurnetwerk Nederland en beschermde houtopstanden in en nabij het plangebied zijn onderzocht. Voor het soortenonderzoek is gebruikgemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), de websites Vlinderstichting.nl, Waarneming.nl, EIS-nederland.nl, Zoogdiervereniging.nl en Verspreidingsatlas.nl en diverse verspreidingsatlassen. Door te kijken naar een combinatie van de natuurlijke verspreiding, het voorkeurshabitat, de bekende waarnemingen en de relevante dispersieafstanden van soorten wordt in beeld gebracht welke beschermde flora en fauna kunnen voorkomen in het plangebied.

Veldbezoek

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle aanwezige habitats zijn opgenomen binnen het plangebied en de directe omgeving. De aanwezigheid van deze habitats vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de habitats zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van individuen van soorten en het aantreffen van hollen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige habitats zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking, expert judgement en het literatuuronderzoek is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Ook is gekeken of binnen het plangebied invasieve exoten voorkomen.

Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 29 juni 2022 in de ochtend onder de volgende weersomstandigheden: helder, droog, windkracht 2 en circa 27 °C.

4 Natuurwaarden

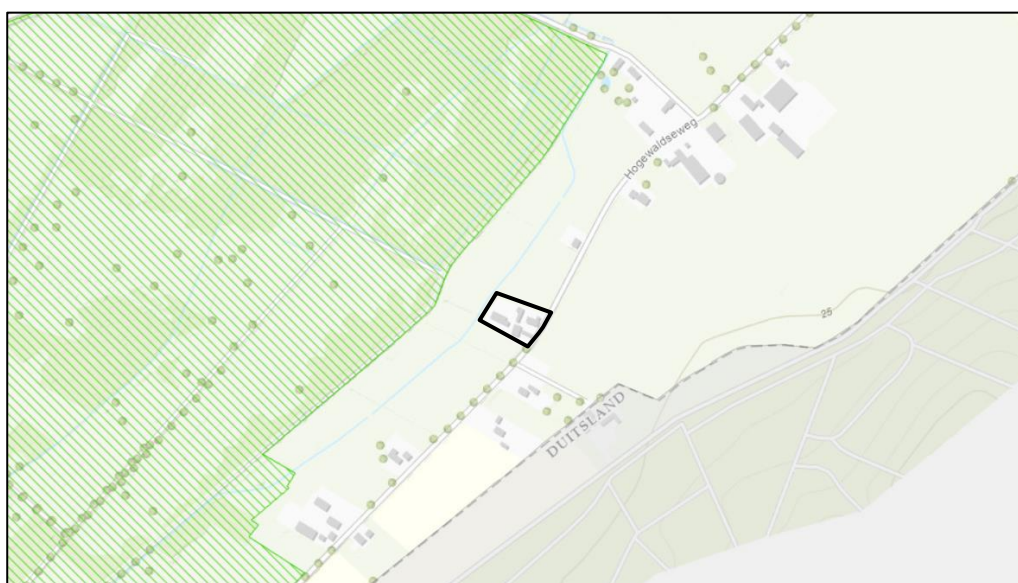
4.1 Beschermde gebieden

Deze paragraaf beschrijft de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden en de effecten van de werkzaamheden op deze gebieden. Tevens wordt ingegaan op de beschermde houtopstanden en wordt beoordeeld of deze aanwezig zijn in het plangebied.

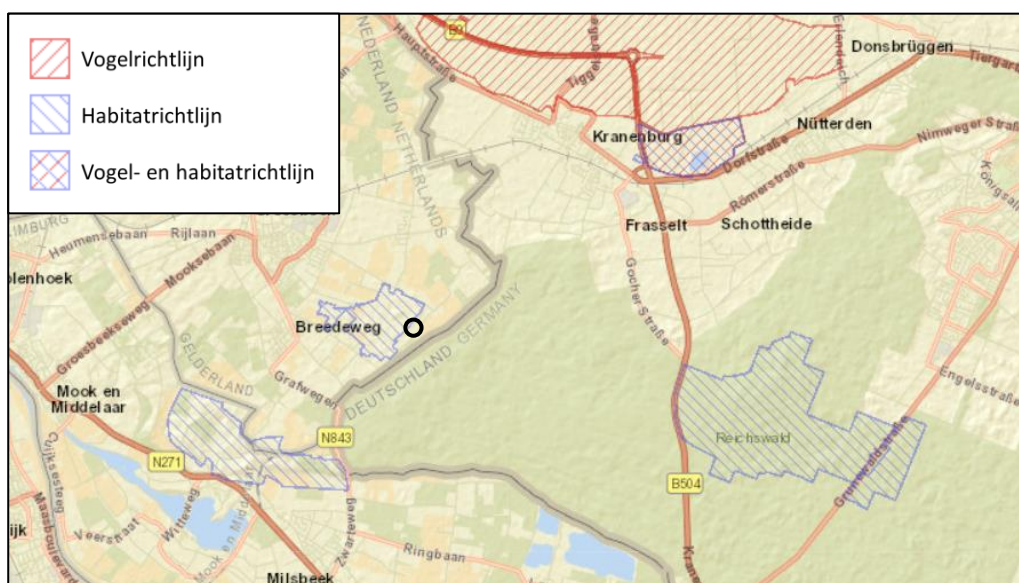
4.1.1 Natura 2000

Uit de kaarten van de website van de provincie Gelderland blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op circa 75 meter afstand ten westen van het plangebied ligt, zie figuur 4. Dit betreft het Natura 2000-gebied De Bruuk. Ongeveer 2,5 kilometer ten zuiden van het plangebied ligt het Natura 2000-gebied Sint Jansberg.

Tevens ligt het plangebied dichtbij de Duitse grens. Zie figuur 5 voor de dichtstbijzijnde Duitse Natura 2000-gebieden; op 4,1 kilometer in het noordoosten ligt Unterer Niederrhein en op 4,5 kilometer in het oosten ligt Reichswald.

Figuur 4. Ligging plangebied (zwart omlijnd) ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden (groen gearceerd) (bron: geoportaal.gelderland.nl)

Figuur 5. Ligging plangebied (zwart omlijnd) ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden in Duitsland (bron: natura2000.eea.europa.eu)

Effectbeoordeling

Het Natura 2000-gebied de Bruuk is aangewezen voor zes habitattypen (en niet voor habitatrichtlijnsoorten of vogelrichtlijnsoorten). Het betreft de habitattypen:

- + Heischrale graslanden
- + Blauwgraslanden
- + Ruigten en zomen
- + Overgangs- en trilvenen
- + Kalkmoerassen
- + Vochtige alluviale bossen

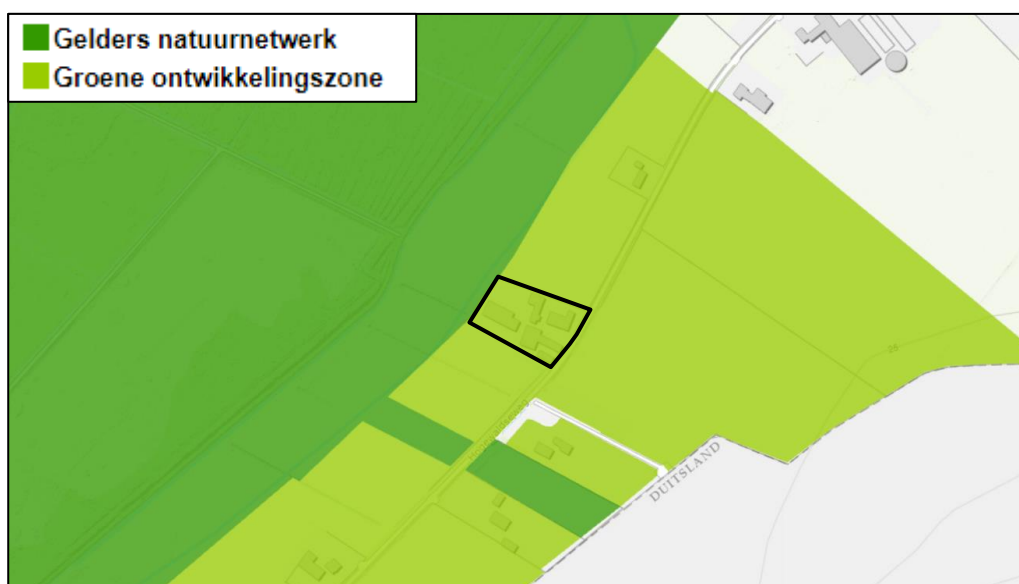
Deze habitattypen zijn gevoelig voor oppervlakteverlies, versnippering, verontreiniging, verdroging, optische verstoring en verstoring door mechanische effecten. De habitattypen zijn niet gevoelig voor verstoring door geluid, licht en trilling. Doordat het plangebied buiten het Natura 2000-gebied ligt, kunnen alleen effecten optreden als gevolg van externe werking. Hieronder vallen verontreiniging, verdroging en verstoring door geluid, licht en trilling. Effecten als oppervlakteverlies, versnippering, verstoring door mechanische effecten en optische verstoring kunnen niet optreden omdat de werkzaamheden buiten het Natura 2000-gebied plaatsvinden. De Nederlandse milieuwetgeving verbodt bodemverontreiniging en handhaving ziet hierop toe. Verdroging is niet aan de orde omdat geen water uit het gebied wordt onttrokken of wordt voorkomen dat water het gebied instroomt. De werkzaamheden zullen dus niet zorgen voor een negatief effect op de habitattypen waarvoor de Bruuk is aangewezen.

Ten aanzien van het aspect stikstof geldt een vrijstelling van vergunningsplicht voor de realisatiefase (bouw-, aanleg- en sloopfase). De vrijstelling geldt niet voor de gebruiksfase. Vanwege de zeer korte afstand tot het Natura 2000-gebied is het noodzakelijk middels een AERIUS-berekening aan te tonen dat geen negatieve effecten kunnen optreden op Natura 2000-gebieden in Nederland en Duitsland als gevolg van stikstofdepositie.

4.1.2 Natuurnetwerk Nederland

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN; in provincie Gelderland bestaande uit het Gelders Natuurnetwerk (GNN) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. In de provincie Gelderland zijn naast het GNN ook Groene Ontwikkelingszones (GO) aangewezen. De GO is een zone die bestaat uit gebieden met andere bestemmingen dan natuur die ruimtelijk verweven zijn met het GNN en daar functioneel mee samenhangen en waarin wordt ingezet op versterking van die samenhang tussen inliggende en aangrenzende natuurgebieden.

Uit de kaart Kernkwaliteiten GNN en GO op de website van provincie Gelderland, blijkt dat het plangebied ligt binnen de GO en direct grenst aan het GNN. De ligging van het NNN in de omgeving van het plangebied is weergegeven in figuur 6.

Figuur 6. Ligging plangebied (zwart omlijnd) ten opzichte van het NNN (bron: geoportaal.gelderland.nl)

Effectbeoordeling

Het plangebied behoort tot de GO en grenst direct aan het GNN. De kernkwaliteiten van het gebied zijn: grootste blauwgrasland van Gelderland; laagste punt van het Bekken van Groesbeek; afwisseling van natte graslanden met wilgen- en elzenstruwelen en eikenbossen; botanisch zeer rijk; ook rijk aan reptielen, amfibieën en dagvlinders; leefgebied van de das; basenrijke kwel; kleinschalig landschap; rust, ruimte, duisternis.

Ontwikkelingsdoelen in het GO zijn:

- + Ontwikkeling schrale graslanden en vochtige bossen, inclusief omringend cultuurlandschap; herstel waterhuishouding
- + Ontwikkeling ecologische verbindingzone Bruuk - Kranenburger Broek met schraallanden, bosjes, singels
- + Ontwikkeling biotopen voor vlinders, reptielen en amfibieën
- + Ontwikkeling populaties van vogels van cultuurlandschappen
- + Ontwikkeling bosranden en overgangen naar cultuurgronden en schraallanden

- + Ontwikkeling cultuurhistorische waarden van verkavelingsstructuur, ontwatering en boerderijen

De werkzaamheden op het perceel hebben geen negatief effect op de kernkwaliteiten van het GNN of de ontwikkelingsdoelen in de GO. De werkzaamheden vinden plaats op het reeds bebouwde perceel. De oppervlakte van het GO zal niet afnemen en de activiteiten op het perceel zullen geen groter verstoring effect hebben op de Bruik dan in de huidige situatie. Een aandachtspunt is de verlichting die zal worden toegepast tijdens de werkzaamheden en de nieuwe situatie, deze mag niet het natuurgebied in schijnen. Als hieraan wordt voldaan is het uit te sluiten dat de voorgenomen plannen een negatief effect hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het GNN of de GO.

4.1.3 Houtopstanden

De Wet natuurbescherming heeft tot doel om houtopstanden te beschermen. De Wet werkt vanuit het principe dat de oppervlakte houtopstanden in Nederland behouden moet blijven. Beschermde houtopstanden moeten aan beide voorwaarden voldoen:

- + de houtopstand ligt buiten de vastgestelde 'bebouwde kom houtopstanden';
- + de houtopstand vormt een zelfstandige eenheid van groter dan 1.000 m² óf de houtopstand betreft een rijbeplanting van meer dan 20 bomen.

Indien de houtopstand voldoet aan deze voorwaarden dient bij de provincie een kapmelding te worden ingediend en dient te worden voldaan aan de herplantplicht. Naast eisen vanuit de Wnb kunnen de provincie en de gemeente extra eisen stellen ten aanzien van de kap en herplant.

Het plangebied ligt buiten de bebouwde kom, echter bevat het geen houtopstanden met een oppervlakte van 1.000 m² en niet een rijbeplanting van meer dan 20 bomen. Derhalve zijn in het plangebied geen beschermde houtopstanden aanwezig.

Effectbeoordeling

De begroeiing in het plangebied valt niet onder bescherming van houtopstanden. Voor het verwijderen van de begroeiing geldt geen kapmelding of herplantplicht ten aanzien van de Wnb, mogelijk geldt dit wel binnen de gemeente waarin het plangebied ligt.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de voorgenomen plannen zijn en of het nemen van mitigerende maatregelen nodig is.

4.2.1 Flora

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat binnen twee kilometer afstand van het plangebied geen beschermde plantensoorten zijn waargenomen. In de bredere omgeving van het plangebied komen akkerogentroost, dreps, groot spiegelklokje, grote leeuwenklauw, korensla en stofzaad voor.

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten waargenomen. Vastgesteld is dat het plangebied voor bovengenoemde en andere soorten geen geschikt habitat biedt, omdat het vrijwel helemaal bestaat uit bebouwing, verharding en onderhouden tuin met gazon. De locaties waar dit niet aanwezig is hebben ruigtevegetatie en een voedselrijke bodem, daardoor zijn ook deze locaties niet geschikt als habitat voor bovenstaande beschermde soorten. Op basis van bovenstaande argumenten kan het voorkomen van de beschermde vaatplanten op basis van expert judgement uitgesloten worden binnen het plangebied.

4.2.2 Vlinders

Uit de gegevens van de NDFF en De Vlinderstichting blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied aardbeivlinder, grote vos, grote weerschijnvlinder, kleine ijsvogelvlinder en zilveren maan (alle §3.3 Wnb) zijn waargenomen. Op een afstand van één tot twee kilometer van het plangebied is teunisbloempijlstaart (§3.2 Wnb) waargenomen. Op een afstand van twee tot vijf kilometer van het plangebied is bruine eikenpage (§3.3 Wnb) waargenomen.

- + Aardbeivlinder is een soort die leeft op graslanden, zeeduin en bosranden, op locaties met een afwisseling van lage en hoge vegetatie. De waardplanten van deze soort zijn tormentil en dauwbraam.
- + Bruine eikenpage is een soort die leeft in bosranden, open bospaden, kapvlakten in eikenbossen en jonge eikenaanplant. De waardplanten van deze soort zijn kleine en kwijnende (zomer)eikjes.
- + Grote vos is een soort die leeft in vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. De waardplanten van deze soort zijn vooral iep, maar ook zoete kers en sommige wilgensoorten.
- + Grote weerschijnvlinder is een soort die leeft in oudere, vochtige loofbossen, wilgenbroekbossen of groepen samenhangende bosjes in beekdalen. De waardplant van deze soort is vooral boswilg, en soms grauwe wilg.
- + Kleine ijsvogelvlinder is een soort die leeft in vochtige gemengde bossen, zoals elzenbroekbos. De waardplant van deze soort is wilde kamperfoelie, en soms rode kamperfoelie of gecultiveerde kamperfoelie.
- + Zilveren maan is een soort die leeft in natte tot vochtige, schrale graslanden en bloemrijke hooi- of rietlanden. De waardplant van deze soort is vooral moerasviooltje, en in de duinen ook duin- en hondsviooltje.
- + Teunisbloempijlstaart is een soort die voorkomt op open plekken in vochtige bossen, bosranden en warme open plaatsen. De waardplanten zijn wilgenroosje, teunisbloem, bastaardwederik en kattenstaart.

Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat in het plangebied de geschikte waardplanten ontbreken voor deze en andere beschermde vlinders. Tevens is binnen het plangebied geen geschikt habitat van deze en andere beschermde vlindersoorten aanwezig in het plangebied. Het voorkomen van geschikt voortplantingshabitat in het plangebied voor beschermde vlindersoorten is daarom uitgesloten.

4.2.3 Libellen

Uit de gegevens van de NDFF en De Vlinderstichting blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied bosbeekjuffer en gevlekte glanslibel (beide §3.3 Wnb) zijn waargenomen. Op een afstand van twee tot vijf kilometer van het plangebied zijn beekrombout (§3.3 Wnb) en gevlekte witsnuitlibel (§3.2 Wnb) waargenomen. Binnen het plangebied is geen permanent oppervlaktewater aanwezig en daardoor ontbreekt het aan geschikt voortplantingshabitat voor libellen. Het voorkomen van essentieel habitat van (beschermde) libellen in het plangebied is uitgesloten.

4.2.4 Kevers en weekdieren

Volgens de gegevens van de NDFF en EIS Nederland komt vliegend hert voor binnen één kilometer van het plangebied. Van overige beschermde kevers en weekdieren zijn in de omgeving van het plangebied geen waarnemingen bekend. Voor de beschermde kevers en weekdieren zijn weinig verspreidingsgegevens bekend, daarom wordt in deze paragraaf van alle beschermde kevers en weekdieren beoordeeld of ze in het plangebied kunnen voorkomen.

- + Vliegend hert (§3.3 Wnb) komt voor in (oude) eikenbossen, dit habitat is binnen het plangebied niet aanwezig. Het voorkomen van deze soort in het plangebied is uit te sluiten.
- + De beschermde houtkevers; vermiljoenkever, heldenbok en juchtleerkever (alle §3.2 Wnb) zijn afhankelijk van oude of holle vrijstaande bomen of (natte) gebieden met veel dood hout. Deze habitattypen zijn niet aanwezig in het plangebied. Het voorkomen van deze beschermde houtkevers in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.
- + De beschermde waterkevers brede geelrandwaterroofkever en gestreepte waterroofkever (beide §3.2 Wnb) zijn voor het voorkomen afhankelijk van grote wateren. Het ontbreekt binnen het plangebied aan permanent oppervlaktewater en daarom is het voorkomen van beschermde waterkevers in het plangebied uitgesloten.
- + De aquatische slakkensoort platte schijfhoren (§3.2 Wnb) is afhankelijk van de aanwezigheid van heldere, schone wateren met waterplanten. Bataafse stroommossel (§3.2 Wnb) is een soort die voorkomt in stromend water (rivieren of beken). Deze soort is al 50 jaar niet meer waargenomen in Nederland. Vanwege het ontbreken van permanent oppervlaktewater in het plangebied is het voorkomen van platte schijfhoren en Bataafse stroommossel uitgesloten.

In het plangebied ontbreken geschikte habitats voor de beschermde soorten kevers en weekdieren. Het voorkomen van deze soorten in het plangebied is derhalve uitgesloten.

4.2.5 Vissen

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen beschermde vissoorten zijn waargenomen. Vanwege het ontbreken van permanent oppervlaktewater in het plangebied is het voorkomen van (beschermde) vissoorten in het plangebied uitgesloten.

4.2.6 Amfibieën

Uit de gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied Alpenwatersalamander, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander (§3.3 Wnb) en poelkikker (§3.2 Wnb) zijn waargenomen.

Alpenwatersalamander, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander zijn algemene en niet-kritische soorten. Ze hebben geen uitgesproken voorkeur voor specifiek land-, overwinterings- of voortplantingshabitat en kunnen in een grote variatie aan leefgebieden voorkomen waaronder dorpen en steden. Poelkikker is minder algemeen en iets kritischer ten aanzien van het habitat. Poelkikker komt voor in heiden en veengebieden, maar ook in bos, grasland, agrarisch gebied en stad en dorp. Het voortplantingswater moet een goede waterkwaliteit en hoge natuurwaarden hebben. De soort plant zich voort in vennen, veenputten, kleinere (rivierbegeleidende) wateren, veedrinkpoelen en sloten.

In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig en daardoor ontbreekt het aan voortplantingshabitat voor amfibieën. Het plangebied is matig geschikt als land- en overwinteringshabitat voor amfibieën. Er zijn weinig schuilplekken in het plangebied aanwezig zoals dekkingbiedende vegetatie. In het natuurgebied de Bruuk is veel geschikt voortplantingswater en overwinteringshabitat aanwezig. Het is mogelijk dat incidenteel amfibieën het plangebied doorkruisen, het is niet waarschijnlijk dat het plangebied een belangrijk onderdeel vormt van het leefgebied van amfibieën.

Effectbeoordeling

Bij het verwijderen van dekkingbiedende vegetatie of schuilplaatsen tussen bijvoorbeeld puin kunnen amfibieën worden verstoord. Door potentiële schuilplaatsen voorzichtig en in één richting te verwijderen kunnen individuen vluchten en worden negatieve effecten op amfibieën voorkomen.

4.2.7 Reptielen

Uit gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied hazelworm, levendbarende hagedis en ringslang (alle §3.3 Wnb) zijn waargenomen.

- + Hazelworm komt voor op vochtige, met dichte vegetatie bedekte gebieden in bossen, bosranden, heiden, schraal grasland en houtwallen.
- + Levendbarende hagedis komt voor op droge en vochtige heiden en hoogvenen, open bossen, ruige graslanden en in bermen. De soort heeft een voorkeur voor vochtige terreindelen zoals venoevers.
- + Ringslang komt voor in waterrijke gebieden met veel ruimtelijke variatie, maar ook in bossen en heiden. Voor de ei-afzet is de ringslang afhankelijk van warme, vochtige plekken zoals bladhopen.

Het ontbreekt binnen het plangebied aan geschikt habitat voor deze en andere beschermde reptielen. Deze soorten komen voor in het natuurgebied de Bruuk.

Mogelijk doorkruisen deze reptielen incidenteel het plangebied. Het plangebied vormt echter geen belangrijk deel van het leefgebied.

Effectbeoordeling

Door potentiële schuilplaatsen voorzichtig en in één richting te verwijderen kunnen reptielen vluchten en worden negatieve effecten op reptielen voorkomen.

4.2.8 Vogels

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat de volgende vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest zijn waargenomen in de wijde omgeving van het plangebied: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, sperwer, steenuil en wespandief (alle §3.1 Wnb).

Tijdens het veldbezoek zijn boerenzwaluwen (in stal/schuur 4 en/of 5) en huismussen (in het woonhuis) waargenomen in het plangebied.

Het woonhuis kan geschikte nestgelegenheid bieden voor gierzwaluw en huismus. De stallen/schuren zijn voor huismus en gierzwaluw niet geschikt door het ontbreken van geschikte ruimtes onder het dak en door de geringe hoogte van de gebouwen. De tuin kan een essentieel onderdeel vormen van het leefgebied van de huismussen. De stallen/schuren (1, 4, 5 en 6, maar met name 4) kunnen nestgelegenheid bieden voor steenuil. De openingen in de schuren/stallen zijn niet erg groot, maar het is niet uit te sluiten dat ook kerkuilen gebruik maken van de stallen/schuren.

Het plangebied biedt geen geschikte nestgelegenheid voor boomvalk, buizerd, havik, oehoe, ooievaar, ransuil, sperwer en wespandief. Deze soorten zijn afhankelijk van horsten of grote nesten in hoge bomen of hoge bouwwerken zoals torens. Deze bomen en bouwwerken zijn niet aanwezig in het plangebied. Grote gele kwikstaart nestelt niet in het plangebied omdat het geschikte habitat ontbreekt. Deze soort is afhankelijk van stromend water, en nestelt in een nis in een muur of onder een brug of bij boomwortels in oevers. Het betreft vrijwel uitsluitend de oevers van beken en rivieren, liefst met loofbos of loofbomen omzoomd.

Het plangebied biedt geschikte nestgelegenheid voor algemene vogelsoorten (nest niet jaarrond beschermd) in de bomen en struiken. Tevens is het plangebied geschikt als foerageergebied voor algemene vogelsoorten.

Effectbeoordeling

Nesten van huismus en/of gierzwaluw in het woonhuis blijven behouden. De werkzaamheden zorgen niet voor het ongeschikt worden van deze nesten. Ook blijven ondanks de werkzaamheden alle hagen in het plangebied behouden en verdwijnt dus geen essentieel leefgebied voor huismus.

Mogelijk gaan nestlocaties van steenuil en eventueel kerkuil verloren bij het slopen van de stallen/schuren. De nesten van steenuil en kerkuil zijn jaarrond beschermd. Voor vernietiging van deze nesten dient een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden verkregen.

Met het slopen van de stallen/schuren 4 en 5 worden nesten van boerenzwaluw vernietigd. Voor boerenzwaluw zijn in de directe omgeving van het plangebied (binnen één kilometer) voldoende alternatieve locaties voor nestplekken aanwezig. Zodoende treden geen negatieve effecten op ten aanzien van deze soort.

Bij het snoeien of kappen van bomen en struiken kunnen nesten worden vernietigd en broedende vogels worden verstoord. Gedurende het broedseizoen zijn nesten strikt beschermd.

Foerageergebied wordt door de werkzaamheden niet significant aangetast. Geschikte delen zoals de fruitgaard blijven behouden. Na afronding van de werkzaamheden is het plangebied weer en beter geschikt als foerageergebied voor vogels doordat een deel van de bebouwing en verharding wordt vervangen door tuin.

Mitigerende maatregelen

Nader onderzoek is nodig naar uilen in de stallen/schuren. Hiervoor dient binnen de gebouwen te worden onderzocht waar dit mogelijk is in verband met de asbest.

Het snoeien of kappen van bomen en struiken dient te worden uitgevoerd wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten het broedseizoen van vogels. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen echter geen standaardperiode gehanteerd.

Het slopen van de stallen/schuren dient te worden uitgevoerd wanneer uit de nadere onderzoeken hiervoor geen bezwaar is. Tevens dient het slopen te worden uitgevoerd buiten het broedseizoen van boerenzwaluw. Het broedseizoen van boerenzwaluw loopt globaal van begin mei tot eind augustus. Voor deze soort is het nemen van andere mitigerende maatregelen niet noodzakelijk, in de directe omgeving zijn voldoende alternatieven voor nestlocaties aanwezig.

4.2.9 Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997), Korsten en Regelink (2010) en gegevens van de NDFF blijkt dat de soorten bosvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis (alle §3.2 Wnb) voorkomen in de wijde omgeving van het plangebied.

Het woonhuis en de stallen/schuren (mogelijk 1, 3, 4, 5 en 6) kunnen geschikte verblijfplaatsen bieden voor vleermuizen. In het woonhuis gaat het om ruimte onder de dakpannen en tussen de muur, bij de stallen/schuren gaat het met name om plekken waar loodslabben of betimmering zit en waar onder het dak ook dakbeschot zit. In de bomen in het plangebied zijn geen holten aangetroffen die kunnen dienen als verblijfplaats voor vleermuizen.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Vliegroutes van vleermuizen liggen langs lijnvormige elementen zoals laanbomen en watergangen. Deze elementen zijn in het plangebied niet aanwezig, het plangebied biedt geen vliegroutes voor vleermuizen.

Effectbeoordeling

Bij het slopen van de stallen/schuren kunnen verblijfplaatsen van vleermuizen worden vernietigd. Voor het vernietigen van verblijfplaatsen van vleermuizen dient een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden verkregen. Verblijfplaatsen in het woonhuis blijven behouden.

Foerageergebied wordt door de werkzaamheden niet significant aangetast. Geschikte delen zoals de fruitgaard blijven behouden. Na afronding van de werkzaamheden is het plangebied weer en beter geschikt als foerageergebied voor vleermuizen doordat een deel van de bebouwing en verharding wordt vervangen door tuinen.

Mitigerende maatregelen

Nader onderzoek is nodig naar het gebruik van de stallen/schuren door vleermuizen. Hiervoor hoeven de gebouwen niet van binnen te worden onderzocht.

4.2.10 Overige zoogdieren

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied de volgende soorten zijn waargenomen: algemene spits-, woel- en ware muizensoorten, boommarter, das, eekhoorn, egel, haas, konijn, ree, steenmarter, vos, wezel, wild zwijn (alle §3.3 Wnb) en bever (§3.2 Wnb). Op een afstand van één tot twee kilometer van het plangebied is bunzing (§3.3 Wnb) waargenomen. Op een afstand van twee tot vijf kilometer van het plangebied zijn damhert (§3.3 Wnb) en otter (§3.2 Wnb) waargenomen.

Het plangebied is geschikt als leefgebied voor algemene muizensoorten en egel. Van deze soorten kunnen tussen de struiken ook verblijfplaatsen aanwezig zijn. Het plangebied kan een onderdeel vormen van het leefgebied van haas, konijn, ree en vos. Voor deze soorten biedt het plangebied geen verblijfplaatsen. Alle stallen/schuren kunnen mogelijk verblijfplaatsen bieden voor steenmarter. Boommarter, wezel en bunzing gebruiken vrijwel geen gebouwen als verblijfplaats. Voor eekhoorn, das en wild zwijn biedt het plangebied niet het juiste habitat. Mogelijk doorkruisen deze soorten incidenteel het plangebied. Het voorkomen van bever, damhert en otter in het plangebied is uit te sluiten.

Effectbeoordeling

De werkzaamheden hebben geen significant negatief effect op het leefgebied van grondgebonden zoogdieren. Tijdens de werkzaamheden blijft een groot deel van het leefgebied behouden en na afronding van de werkzaamheden is meer tuin aanwezig dan in de huidige situatie met veel bebouwing.

Verblijfplaatsen van muizen en egel in het plangebied kunnen tijdens de werkzaamheden worden vernietigd. Bij het slopen van de stallen/schuren kunnen verblijfplaatsen van steenmarter worden vernietigd. Voor het vernietigen van verblijfplaatsen van steenmarter dient een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden verkregen.

Mitigerende maatregelen

Nader onderzoek is nodig naar het gebruik van de stallen/schuren door steenmarter. Hiervoor dient binnen de gebouwen te worden onderzocht waar dit mogelijk is in verband met de asbest.

Voor algemene spits-, woel- en ware muizensoorten en egel geldt in provincie Gelderland een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor verwonden of niet opzettelijk doden van deze soorten hoeft geen ontheffing te worden verkregen. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie §1.4. Om het verwonden of niet opzettelijk doden van dieren te voorkomen kan bij het verwijderen van de vegetatie in één richting worden gewerkt, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten. In verband met de winterslaap van egel is het aan te bevelen dichte vegetaties en takkenhopen buiten de overwinteringsperiode (november tot en met half mei) te verwijderen.

5 Samenvatting

5.1 Beschermde gebieden

Het plangebied ligt op korte afstand (75 meter) van het Natura 2000-gebied de Bruuk. De werkzaamheden zorgen niet voor negatieve effecten zoals verontreiniging, verdroging en verstoring waarvoor de aangewezen habitattypen gevoelig zijn. Ten aanzien van het aspect stikstof geldt een vrijstelling van vergunningsplicht voor de realisatiefase (bouw-, aanleg- en sloopfase). De vrijstelling geldt niet voor de gebruiksfase. Vanwege de zeer korte afstand tot het Natura 2000-gebied is het noodzakelijk middels een AERIUS-berekening aan te tonen dat geen negatieve effecten kunnen optreden op Natura 2000-gebieden in Nederland en Duitsland als gevolg van stikstofdepositie.

Het plangebied ligt binnen de Groene Ontwikkelingszone en grenst direct aan het Gelders Natuurnetwerk. De werkzaamheden hebben geen negatief effect op de kernkwaliteiten en de ontwikkelingsdoelen mits de bouwverlichting en de verlichting in de nieuwe situatie niet het natuurgebied de Bruuk inschijnt.

De begroeiing in het plangebied valt niet onder bescherming van houtopstanden. Voor het verwijderen van de begroeiing geldt geen kapmelding of herplantplicht ten aanzien van de Wnb, mogelijk geldt dit wel binnen de gemeente waarin het plangebied ligt.

5.2 Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende soorten voor die zijn beschermd onder paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Het is uit te sluiten dat in het plangebied beschermde flora, vlinders, libellen, kevers, weekdieren en vissen voorkomen. Wel geldt voor alle aanwezige soorten in het plangebied de algemene zorgplicht, zie kader in de inleiding. Tabel 1 geeft een overzicht van de mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied.

Soorten van paragraaf 3.1 van de Wet natuurbescherming

Het woonhuis kan nestgelegenheid bieden voor huismus en gierzwaluw, deze nestgelegenheid blijft behouden. Ondanks de werkzaamheden blijft het essentiële leefgebied van huismussen behouden.

Mogelijk maakt steenuil en eventueel ook kerkuil gebruik van de stallen/schuren als nestgelegenheid. Bij het slopen van deze gebouwen kunnen nestplaatsen van deze soorten vernietigd worden. Hiervoor dient een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden verkregen. Nader onderzoek is nodig naar het gebruik van de gebouwen door uilen, als dit mogelijk is in verband met de asbest.

Algemene vogelsoorten kunnen de bomen en struiken in het plangebied gebruiken als nestgelegenheid. Het snoeien of kappen van bomen en struiken dient te worden uitgevoerd wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten het broedseizoen van vogels.

Boerenzwaluw maakt gebruik van de stallen/schuren als nestgelegenheid. Deze gebouwen kunnen worden gesloopt (als nader onderzoek niet tot bezwaren leidt) buiten het broedseizoen wanneer de boerenzwaluwen niet meer afhankelijk zijn van de gebouwen. Voor boerenzwaluw zijn in de directe omgeving van het plangebied (binnen één kilometer) voldoende alternatieve locaties voor nestplekken aanwezig.

Soorten van paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming

Gebouwbewonende vleermuizensoorten kunnen geschikte verblijfplaatsen vinden in het woonhuis en in de stallen/schuren. Verblijfplaatsen in de woning blijven behouden, omdat de woning behouden blijft. Bij het slopen van de stallen/schuren kunnen verblijfplaatsen worden vernietigd. Voor het vernietigen van verblijfplaatsen van vleermuizen dient een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden verkregen. Nader onderzoek is nodig naar het gebruik van de stallen/schuren door vleermuizen. Hiervoor hoeven de gebouwen niet van binnen te worden onderzocht.

Vanwege de kenmerken van het plangebied vormt het geen belangrijk deel van het leefgebied van poelkikker. Het incidenteel voorkomen van individuen van poelkikker in het plangebied kan niet worden uitgesloten. Door potentiële schuilplaatsen (bijvoorbeeld struiken en puin) voorzichtig en in één richting te verwijderen kunnen individuen vluchten en worden negatieve effecten op amfibieën voorkomen. In de omgeving is voldoende geschikt leefgebied voor poelkikker aanwezig.

Soorten van paragraaf 3.3 van de Wet natuurbescherming

Vanwege de kenmerken van het plangebied vormt het geen belangrijk deel van het leefgebied voor amfibieën en reptielen. Het incidenteel voorkomen van individuen van deze soortgroepen in het plangebied kan niet worden uitgesloten. Door potentiële schuilplaatsen (bijvoorbeeld struiken en puin) voorzichtig en in één richting te verwijderen kunnen individuen vluchten en worden negatieve effecten op amfibieën voorkomen. In de omgeving is voldoende geschikt leefgebied aanwezig voor amfibieën en reptielen.

Algemene muizensoorten en egel kunnen verblijfplaatsen hebben in de tuin, tussen dekkingbiedende struiken. Indien deze verwijderd worden dient dit voorzichtig en in één richting te worden uitgevoerd zodat individuen kunnen vluchten. Bij voorkeur wordt dit uitgevoerd buiten de overwinteringsperiode van egel.

Mogelijk heeft steenmarter verblijfplaatsen in de stallen/schuren. Bij het slopen van de stallen/schuren worden daarom mogelijk verblijfplaatsen van steenmarter vernietigd. Voor het vernietigen van verblijfplaatsen van steenmarter dient een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden verkregen. Nader onderzoek is nodig naar het gebruik van de stallen/schuren door steenmarter.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Vogels	§3.1 Wnb (nest niet jaarrond beschermd)	Nestgelegenheid en foerageergebied	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Snoeien en kappen wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten broedseizoen
Steenuil (en kerkuil)	§3.1 Wnb (nest wel jaarrond beschermd)	Nestgelegenheid	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek laten uitvoeren
Huismus en gierzwaluw	§3.1 Wnb (nest wel jaarrond beschermd)	Nestgelegenheid (woning) en essentieel leefgebied huismus	Nee	-	-
Boerenzwaluw	§3.1 Wnb (nest niet jaarrond beschermd)	Nestgelegenheid	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Slopen buiten het broedseizoen
Vleermuizen	§3.2 Wnb	Verblijfplaatsen	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek laten uitvoeren
Vleermuizen	§3.2 Wnb	Foerageergebied	Nee	-	-
Poelkikker	§3.2 Wnb	Land- en overwinterings-habitat van individuen	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Voorzichtig en in één richting werken
Bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander	§3.3 Wnb	Land- en overwinterings-habitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	Voorzichtig en in één richting werken
Algemene spits-, woel- en ware muizen en egel	§3.3 Wnb	Verblijfplaatsen	Ja	Nee, algehele vrijstelling	Voorzichtig en in één richting werken, wacht tot na overwinteringsperiode
Steenmarter	§3.3 Wnb	Verblijfplaatsen	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek laten uitvoeren

5.3 Conclusie

Door het nemen van maatregelen kan worden voorkomen dat de wetgeving ten aanzien van beschermde natuurgebieden wordt overtreden. Het is noodzakelijk dat een AERIUS-calculatie worden gedaan om te berekenen wat de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden in Nederland en Duitsland is als gevolg van de gebruiksfase. Tevens dienen tijdens de werkzaamheden en tijdens de gebruiksfase geen lichten het natuurgebied de Bruuk in te schijnen.

Voor de beschermde soorten geldt dat maatregelen genomen dienen te worden om overtreding van de Wnb te voorkomen. Voor algemene vogelsoorten, poelkikker en algemene amfibieën, hazelworm, levendbarende hagedis, ringslang, algemene muizensoorten en egel dienen mitigerende maatregelen te worden genomen.

Nader onderzoek is nodig om te kunnen uitsluiten dat steenuil, kerkuil, vleermuizen en steenmarter nest- en/of verblijfplaatsen hebben in de stallen/schuren.

5.4 Maatregelen en nader onderzoek

De ontwikkelingen in het plangebied leiden mogelijk tot een overtreding van de Wnb. Voor algemene vogelsoorten, poelkikker en algemene amfibieën, hazelworm, levendbarende hagedis, ringslang, algemene muizensoorten en egel kan dit voorkomen worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Voor steenuil, kerkuil, vleermuizen en steenmarter moet door middel van nader onderzoek in beeld gebracht worden of de soorten aanwezig zijn, wat de effecten van de ontwikkeling zijn en of een ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig is.

Mitigerende maatregelen

- + Bomen kappen buiten het broedseizoen van vogels (dus globaal tussen 1 augustus en 15 maart)
- + Struiken verwijderen buiten het broedseizoen van vogels en buiten de overwinteringsperiode van egel (dus tussen 1 augustus en 1 november)
- + Potentiële schuilplaatsen van amfibieën, reptielen en zoogdieren (zoals dichte struiken en puin) voorzichtig en in één richting verwijderen
- + De stallen/schuren slopen buiten het broedseizoen van boerenzwaluw, wanneer de vogels niet meer afhankelijk zijn van de gebouwen (dus globaal tussen 1 september en 1 mei) mits vleermuis-, uilen- en marteronderzoek geen bezwaren opleveren

Nader onderzoek

- + Steenuil- en kerkuilonderzoek wordt uitgevoerd tussen 1 februari en 30 april
- + Vleermuisonderzoek wordt uitgevoerd tussen 15 mei en 30 september
- + Steenmarteronderzoek kan jaarrond worden uitgevoerd maar met een voorkeur voor de periode van 1 maart tot 1 september.

5.5 Ontheffing Wet natuurbescherming

Indien uit het nader onderzoek blijkt dat verblijfplaatsen van vleermuizen of steenmarter of nesten van steenuil en kerkuil aanwezig zijn in de gebouwen dient voorafgaand aan de werkzaamheden een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden verkregen. Het bevoegd gezag voor dit onderdeel van de Wnb is de provincie. Een aanvraag voor een ontheffing kan bij de provincie worden ingediend of aanhaken aan de Omgevingsvergunning. In het laatste geval loopt de aanvraag via de gemeente. De aanvraag kan pas worden ingediend als het nader onderzoek helemaal is afgerond. Bij de aanvraag dient ook een mitigatieplan/activiteitenplan ingediend te worden. Hierin staat onder andere welke mitigerende en compenserende maatregelen genomen zullen worden.

De proceduuretijd voor de beoordeling van de aanvraag is 26 weken, gerekend vanaf het moment dat u uw aanvraag heeft ingediend. Als niet alle gevraagde informatie bij de aanvraag is meegestuurd, kan de afhandeling langer duren.

Een ontheffing kan alleen worden verkregen als aan de volgende drie punten wordt voldaan:

1. Er is geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk (alternatieven afweging);
2. Er wordt geen afbreuk gedaan aan de staat van instandhouding van beschermde soorten (mitigerende en compenseren maatregelen).
3. Er is sprake van een in de wet genoemd belang. Voor soorten beschermd onder de Vogelrichtlijn (waaronder huismus en gierzwaluw) kan ontheffing worden verkregen op grond van de volgende belangen:
 - + In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - + In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - + Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - + Ter bescherming van flora of fauna.

Voor soorten beschermd onder de Habitatrichtlijn (waar onder vleermuizen) kan ontheffing worden verkregen op grond van de volgende belangen:

- + In het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- + Ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- + In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

6 Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Bouwens, S. Provincie Noord-Brabant, 2017. Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming. Zoogdiervereniging - rapport 2017.32.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging - rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Economische Zaken. Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3 december 2016.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Internet

- + Natura 2000-gebieden, geoportaal.gelderland.nl, 11-07-2022
- + Natura 2000-gebieden Duitsland, natura2000.eea.europa.eu, 11-07-2022
- + Natuurnetwerk Nederland, geoportaal.gelderland.nl, 11-07-2022
- + NDFF - 08-07-2022 10:22:01
- + www.eis-nederland.nl
- + www.vlinderstichting.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl
- + www.verspreidingsatlas.nl

Bijlagen

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden (Natura 2000) en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet. Daarnaast geldt per provincie beleid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd).

Soortbescherming

Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'.

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- + Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is;
- + Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
- + Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 (§ 3.1 Wnb)	Categorie 2 (§ 3.2 Wnb)	Categorie 3 (§ 3.3 Wnb)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen

Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

Natura 2000 (bron: Rijksoverheid)

Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In deze Natura 2000-gebieden worden bepaalde dieren, planten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit (soortenrijkdom) te behouden. De Europese Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn bestaan uit soortenbescherming en gebiedsbescherming. Alle EU-lidstaten wijzen beschermde gebieden aan voor specifieke (leefgebieden van) (vogel-)soorten. De onder beide richtlijnen aangewezen beschermde gebieden vormen het Natura 2000-netwerk.

In Nederland is de bescherming van de Natura 2000-gebieden verankert in de Wet natuurbescherming. De Europese verplichtingen tot gebiedsbescherming uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in deze wet geïmplementeerd. De wet biedt een beschermingskader voor de flora

en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale gebieden.

Bij Natura 2000-gebieden vormen de instandhoudingsdoelstellingen die voor een gebied in een aanwijzingsbesluit zijn geformuleerd een belangrijk aanknopingspunt voor de bescherming van de habitattypen en (vogel-)soorten in een gebied. De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning.

Natuurnetwerk Nederland (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen gemiddeld genomen meer soorten planten en dieren leven. Het Natuurnetwerk Nederland is een netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. De provincies zijn verantwoordelijk voor de realisatie van het NNN.

Het Rijk heeft de bescherming van het NNN vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Provincies moeten op grond van het Barro het NNN aanwijzen en begrenzen in provinciale verordeningen. In deze verordeningen moeten ook de wezenlijke kenmerken en waarden van de gebieden zijn vastgelegd.

Het doel van de planologische bescherming van het NNN is om het netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn.

De bescherming van het NNN vindt plaats door het nee-tenzij-regime. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen die leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden, of tot een significante vermindering van de oppervlakte van of samenhang tussen gebieden niet zijn toegestaan. Tenzij er sprake is van een groot openbaar belang, er geen reële alternatieven zijn en de negatieve effecten worden gemitigeerd en/of gecompenseerd.

Houtopstanden

De Wet natuurbescherming heeft tot doel om houtopstanden (bos, bomenlanen, houtwallen, struikhagen en dergelijke) te beschermen. De Wet werkt vanuit het principe dat de oppervlakte houtopstanden in Nederland behouden moet blijven. Zodra in het kader van ruimtelijke ontwikkeling houtopstanden verwijderd worden, moet het worden herplant. Als dit niet mogelijk is op dezelfde locatie moet elders gecompenseerd worden in de vorm van aanplant van een nieuwe houtopstand of uitbreiding van een bestaande houtopstand.

Van 'bos' wordt gesproken als de bomen elkaar duidelijk beïnvloeden, en het een bedekkingsgraad heeft van minimaal 60%. Onder de Wnb beschermde houtopstanden moeten aan de volgende voorwaarden voldoen:

- + de houtopstand ligt buiten de vastgestelde 'bebouwde kom houtopstanden';
- + de houtopstand vormt een zelfstandige eenheid van groter dan 10 are (1.000 vierkante meter) óf de houtopstand betreft een rijbeplanting van meer dan 20 bomen (kappen van één boom uit een rij van minimaal 21 bomen valt ook hieronder).

De bescherming geldt niet voor houtopstanden op erven of in tuinen; fruitbomen en windschermen om boomgaarden; uit populier of wilgen bestaande wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en

eenrijige beplantingen langs landbouwgronden. Eveneens geldt de bescherming niet voor het dunnen van houtopstanden.

Voor het verwijderen van beschermde houtopstanden dient bij de provincie een kapmelding te worden gedaan. De kapmelding wordt gedaan wanneer een houtopstand wordt gekapt, gerooid, ontworteld, of als bomen en struiken door handelen van personen of vee sterven of ernstig beschadigd raken. Soms is het ook nodig een kapmelding te doen bij de gemeente. Naast het doen van een kapmelding, dient ook te worden voldaan aan de herplantplicht. Herplant moet plaatsvinden op de locatie van de verwijderde houtopstand, op een bosbouwkundig verantwoorde manier, binnen 3 jaar na het kappen van de houtopstand en volgens de geldende provinciale regels. In uitzonderlijke gevallen is het mogelijk uitstel of ontheffing van de herplantplicht aanvragen. Ook is het in bepaalde gevallen mogelijk om ontheffing te vragen de herbeplanting op een andere locatie te doen.